

దేవుడి పెళ్లి జగగుతుంది.

అకాశమంత మందిరీ, భూమంత అరుగూ వేసి జగన్నాథం దంపతులు దేవుడి పెళ్లి మహా వైభవంగా జరుపుతున్నారు.

మేళాలాలూ, బంధుమిత్రులూ, మల్లెపువ్వులూ, మంచీగంధం, ఆత్మరూ, వన్నీరుల సువాసనలతో మత్తెక్కిస్తూంది ఆ పెళ్లి పందిరి వాతావరణం. దేవుడి పెళ్లికి వచ్చిన పెద్దల మీద పన్నీరు బిల్లుగా కురుస్తూంది. స్త్రీలు పట్టు చీరల పరపరలతో, చేతి గజల గలగల లతో ఇటూ, అటూ తిరుగుతున్నారే గానీ, తలలోని పూవులూ, ఒంటిన ఉన్న ఆభరణాల బరువూ వారిని క్రుంగదీసేస్తూన్నట్టు సాక్కుతూ, సోలుతూ తిరుగు తున్నారు. పాపం! ఆ అలసటకి వారి ఒళ్లంతా చెమటలు కారిపోతున్నాయి.

విసనకర్రలతో విసురుకునే ఓసిక కూడా లేదు వాళ్లకి, పాపం! ఇది గ్రహించిన పెళ్లిపెద్ద జగన్నాథం గా రో గాపుకేక పెట్టారు బొంగురు గొంతుతో— “పంఖాలు వెయ్యండ్రా” అని. పంఖాలు గ్రురన తిరగటం మొదలైతాయి. ‘మైక్’లో పెళ్లి మంత్రాలు ఊరందరి చెవులూ చిల్లులు పడేలా వినిపిస్తున్నాయి. ‘దేవుడి’ పెళ్లికి అందరూ పెద్దలే అన్న సత్యం ఈ పెళ్లి పందిరి లోనే కనిపిస్తూంది.

జగన్నాథం గారు ముచ్చటగా మూడు లక్షలకి అధికారి. మన ప్రభుత్వం అధిక జనాభాని కంప్యూటర్ చేయలేక అలిసి పోతూంది కానీ, జగన్నాథం గారికి వంకం విలబైట్టు ఓ నలుసు లేదు. సంతానం కోసం ఎందరో దేవుళ్లని పూజిస్తున్నారు. పూజించాడు. ఇంకా పూజిస్తూనే ఉంటాడు. ఎన్ని పూజలు చేసినా, ఎన్ని ప్రతాలు చేసినా, ఎందరు స్వాములని సేవించినా, మరెందరో అమ్మవార్ల తీర్థ ప్రసాదాలు తీసుకున్నా ఏమీ ప్రయోజనం లేకపోయింది ఇప్పటివరకూ. భవిష్యత్తు చెప్పలేముగా?

తమ కోరిక తీరకున్నా భగవంతుడిని సేవించటం మానలేదు జగన్నాథం దంపతులు. కేవలం పూజించటమే కాదు, తీర్థయాత్రలు చేస్తూ, ప్రతి సంవ

త్సరం క్రమం తప్పకుండా దేవుడి పెళ్లి వైభవోపేతంగా చేస్తూ తోటి వారి ప్రశంస లందుకుంటూనే ఉన్నారు. దేవుడి పెళ్లికి ఎంత లేదన్నా అయిదారు వేలు పైనే ఖర్చు అయిపోతుందని అంటారు. అయితే ఏ? దేవుడి పెళ్లికి కట్నాలూ, కాన్కలూ కుంభవృష్టి గా కురుస్తాయి. ప్రతివారూ కాన్కలు చెల్లించి, విందుభోజనం ఆరగించి “క్రైవ్” మని త్రేసి దేవుడి పెళ్లిని ఇంత భక్తిగా జరిపించు జగన్నాథం గారిని ఆశీర్వదించి మరి వెళ్లి పోతారు. ఇలా చాలా సంవత్సరాలూ జరుగుతున్నది. ఆలాగే ఈ సంవత్సరమూ జరుగుతుంది.

పెళ్లి మంత్రాలు మైక్ లో వినిపిస్తూనే ఉన్నాయి. వివాహానికి వచ్చిన

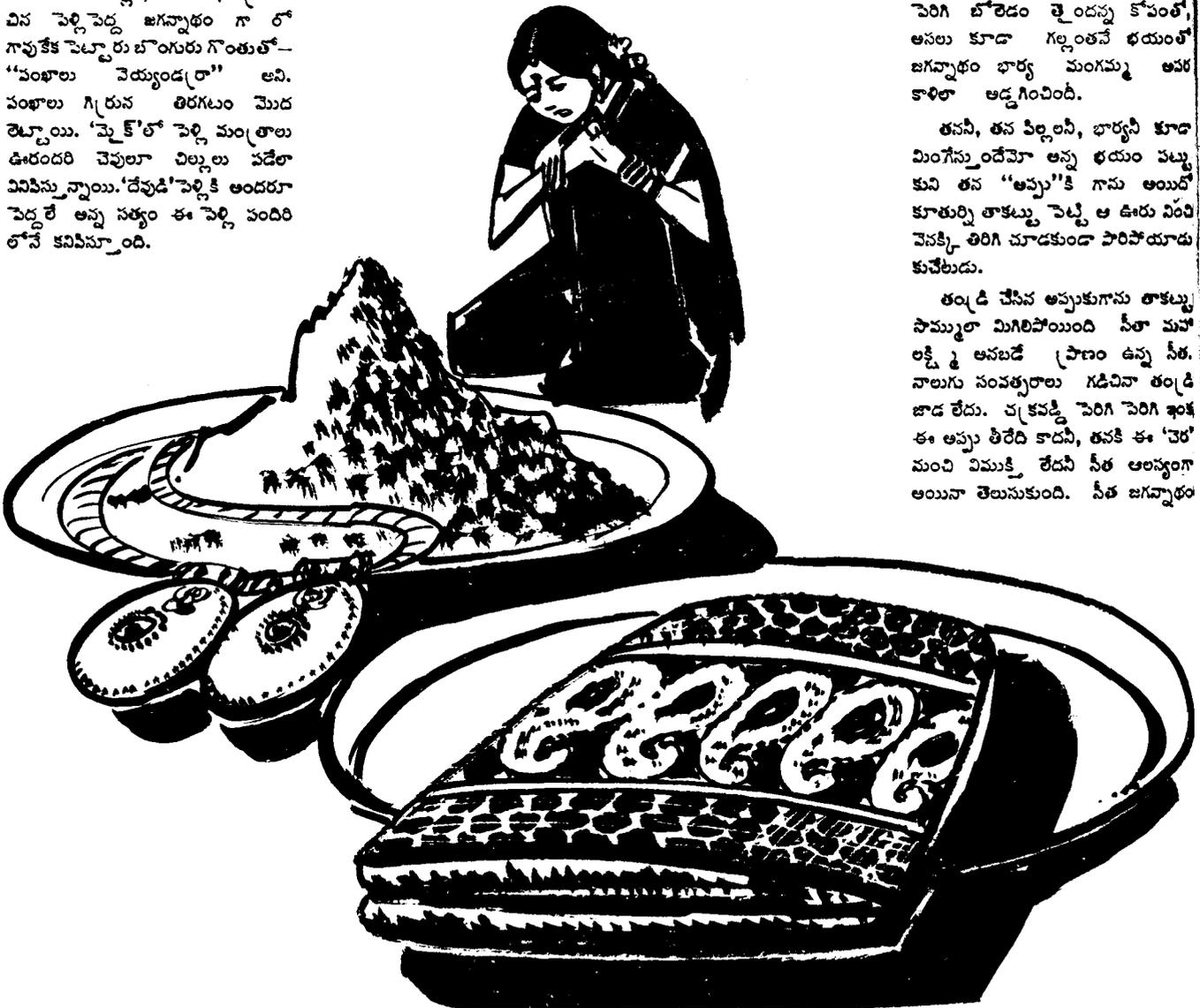
బంధుమిత్రు లందరూ పెళ్లి పందిరిలోనే ఉన్నా, నీత మాత్రం దేవుడి పెళ్లికి తలంబ్రాలు పక్కెంలో నర్దుతూ సామానుల గదిలోనే ఉంది.

ఈ నీత ఓ కుచేలడి అయిపో కూతురు. తన తరవాత కూడా పలు గురు చెల్లాయి లున్నారు మరి. ఈ కాలంలో కూడా కలియుగ కుచేలు అక్కడక్కడా కనిపిస్తూనే ఉంటారు అనేదానికి ఈ నీత తండ్రి గట్టి సాక్ష్యం.

ఈ కలియుగ కుచేలడికి ఓ చిన్ని ఉద్యోగం. వచ్చేది వాలక నరం లేని నాలుకు ఇన్స్టం వచ్చినట్లు ఉపయోగించుకుని, వీలైనప్పు అబద్ధలాడి, అప్పులు చేసి, చివరికి అటలు కట్టి తన్నులు తిని ఆ ఊరు నించి కానరం ఎత్తుకు పారి పోవోతూంటే, అప్పటికే అయిదు వందలు అనలూ, దానికి వడ్డీ పెరిగి పెరిగి బోలెడం తైందన్న కోపంతో, అసలు కూడా గల్లంతనే భయంతో జగన్నాథం భార్య మంగమ్మ అవకాశాలా అడ్డగించింది.

తననీ, తన పిల్లలనీ, భార్యనీ కూడా మింగేస్తందేమో అన్న భయం పట్టుకుని తన “అప్పు”కి గాను అయిదో కూతుర్ని తాకట్టు పెట్టి ఆ ఊరు నించి వెనక్కి తిరిగి చూడకుండా పారిపోయాడు కుచేలుడు.

తండ్రి చేసిన అప్పుకుగాను తాకట్టు సామ్మూలా మిగిలిపోయింది నీత మహారక్ష్మీ అనబడే ప్రాణం ఉన్న నీత. నాలుగు సంవత్సరాలు గడిచినా తండ్రి జాడ లేదు. చక్రవర్తి పెరిగి పెరిగి ఇంక ఈ అప్పు తీరేది కాదనీ, తనకి ఈ ‘చెర’ మంచి విముక్తి లేదనీ నీత అలస్యంగా అయినా తెలుసుకుంది. నీత జగన్నాథం

A.S. MURTY

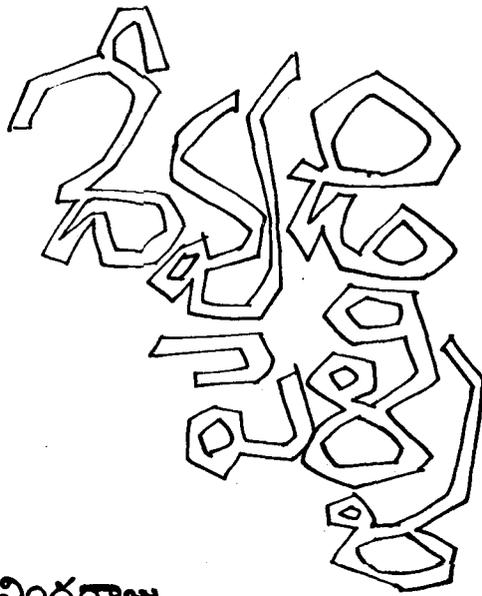
గారి ఇంట్లో పనిమనిషి, చాకలి మనిషి, వంటమనిషి. ఇవన్నీ కాక, ఆ ఇంటి యజమానికి చాలా విధాల ఉపయోగిస్తూంది.

‘ఆకలి కింత అన్నం, శరీరం కప్పు కునేందు కింత బట్టా ఉంటే చాలు, మరేం అక్కరలేదు’ అనుకునేది సీత తలిదండ్రుల దగ్గర ఉపవాసా లుండేప్పుడు. అయితే మంగమ్మ ఉదార హృదయం వల్ల సీత తిండికి, బట్టాకి మరేం ఫర్వాలేదు. రెక్కలు ముక్కలు చేసుకుని ఎప్పి సంవత్సరాల చాకలి చేసినా తండ్రి చేసిన అప్పు తీరాలా కనిపించలేదు. ఈ జన్మకిక ఇంతే ... తనకి ఒక్కడే తండ్రి. ఒక్కతే తల్లి. కానీ, వాళ్లకి మాత్రం తమ ఒక్క కూతురే కాదు. అవును. అంతే. ఈ బాపం రాగానే సీత మనస్సు పాషాణంలా అయిపోయింది.

యాంత్రికంగా రోజులు గడిచిపోతున్నాయి. అయితే ఒకే ఒక కోరిక సీతని వింపనియటం లేదు. అదేమిటంటే, తనూ జీవితంలో ఒక్కసారి అంటే ఒక్కసారి పెళ్లికూతురు కావాలి.

కాళ్లకి వసుపు పారాణి, సుదులు కళ్యాణ తిలకం, బుగ్గన చుక్కా, కళ్లకి కాలుకా — ఈ అలంకరణలో పెళ్లికూతురై వసువుదారంలో మిలమిలా మెరిసిపోయే మంగళసూత్రం కట్టించుకోవాలి. వరు డెవరనే ఆలోచనే లేదు సీతకి. అలా పెళ్లికూతురై మాంగళ్యారాణ జరుగుతుంది. మధుసర్పాంతో అగ్నిదేవుడికి ప్రదక్షిణలు చేస్తూ ఉంటుంది. పెళ్లికి వచ్చిన అతిథులు ఒక్కసారి మంగళాక్షతలు వర్షంలా కురిపిస్తారు. అప్పుడు ... అప్పు డెంత బాగుంటుంది!

ఇది ఒక్కసారి జరిగితే చాలు. మరింకేం వద్దు. మిగిలిన జీవితం అంతా ఏ బానిస

**గోవిందరాజు
సీతాదేవి**

(బతుకై నా సరే, బ్రతగ్గలదు. అవును. తనూ పెళ్లికూతురు కావాలి. సీతకిలాంటి ఆలోచనలు ఈరోజే కాదు, ఎప్పుడు, ఎక్కడ పెళ్లి మేళం వినిపించినా ఉక్కిరి బిక్కిరి చేస్తాయి. మనస్సులో తుపాను ఏస్తూ ఉంటుంది. ప్రతి సంవత్సరం జరిగే ఈ దేవుడి పెళ్లి రోజున సరే తనని తను నిగ్రహించుకోలేక పోతుంది.

సీతకి ఇరవై రెండేళ్లప్పుడు “నే సీతని పెళ్లి చేసుకుంటా” పని ఓ పాతరు కుర్రాడు ముందు కొచ్చాడు. “తండ్రి చేసిన బాకీ తీర్చండే ఇలాంటి ఏచి ఏచి మనులు జరగటానికి ఏలేదు” అని మంగమ్మ అచ్చితంగా చెప్పేసింది. ఇప్పుడు సీత వయస్సు ఇరవై తొమ్మిది. ఈ

రోజు దేవుడి పెళ్లికి సీతా అమ్మవారిని అంకరించే బాధ్యత సీతకి అప్పగించింది మంగమ్మ. కంచు నిగ్రహానికి అలంకరిస్తూ వస్తున్నాడు తనని తను సంబాలించుకోలేకపోయింది సీత.

వరితం ఏమంటే, పెళ్లికూతురైన సీతా అమ్మవారు సీత చేతిలో నాయిగు మొట్టకాయలు తిన్నా కిమ్మనకుండా బెల్లం కొట్టిన రాయిలా పెళ్లి పీటల మీద కూర్చుంది. సీత అంకరించిన కళ్యాణ మంటపాన్ని ఓ సారి అనూయగా చూసి, తల విసురుగా తిప్పుకుని రోపరికి వెళ్లిపోయింది. విరసంగా ఉండి కళ్లా, ఒళ్లా తిరిగిపోతున్నట్లుగా ఉంది. విలబడలేక గోడకి వేదగిలబడిపోయింది సీత.

“ఒసే, సీతా, అక్కడ మంగళసూత్రం పెట్టాను. నే పింకగానే తలంబ్రాలూ, మంగళసూత్రం జాగ్రత్తగా పెళ్లి పందిట్లోకి వట్టుకురా. అక్కడే కట్టుంచదిచించే వట్టుచీరే కూడా ఉంది. వట్టుకురా. జాగ్రత్త. నే పీరించవచ్చుడే రా” అంటూ బొంగురు గొంతుతో అరిచి అప్పుడే వచ్చిన అతిథుని పరామర్శించటానికి గబగబా వెళ్లిపోయింది మంగమ్మ.

సీత చలనం లేని బొమ్మలా అలాగే కూర్చుని ఉంది. ఎదురుగా తలంబ్రాలూ, వాటిలో వచ్చని వసుపు దారం కట్టిన మంగళసూత్రం, వాటికి కాస్త దూరంలో జానెడు వెడల్పు జరి వట్టు చీరే.

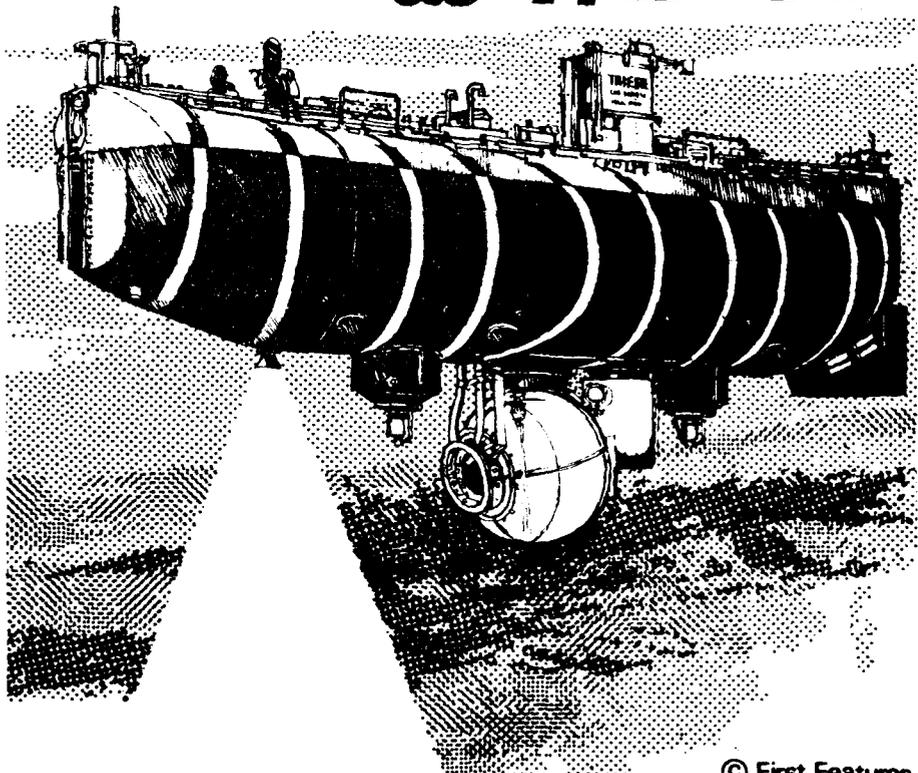
సీత కళ్ల ముందున్న ఈ మూడూ గిరగిరా తిరుగుతూ వెక్కిరిస్తున్నాయి. సీత మనస్సులో ఎన్నో సంవత్సరాల సుండి

ప్రకృతి సహజమై న కొర్రెలు వయసుతోపాటు పెరిగి పూ త పూ య డం సహజమే. స్త్రీకి ప్రత్యేకమైన ఆశలు, కోరికలూ వయసుతో పాటు పెరిగి మొగ్గ తోడగడమూ నిజమే. కులకని పలకని బొమ్మల పెళ్లిని చూసే కన్నెప్పల్లలో ఎలాంటి తలపులు విరిసిన విప్పారు తవే?

అనాదికొబడిన ఓ వెర్రి కోరిక మనస్సునీ, ఇంగితజ్ఞానాన్ని ఓడించే సీతని లేవదీసి కూర్చోపెట్టింది. యాంత్రికంగా లేని ఒక్కో అడుగు మెల్లగా చేస్తూ వాటి దగ్గరికి వెళ్లింది. మంగళసూత్రాన్ని గట్టిగా వట్టుకుని విడికలి బిగించేసింది. తుంట్లో ఎన్నో ఆలోచనలూ, ఆశలూ పాముల్లా కదులు తున్నాయి. సీత వాటి రాటికి తట్టుకోలేక ఓడిపోయింది. సామానుం గది తలుపు గట్టిగా మడియ బిగించేసుకుంది రోపం. ఇంక పెళ్లి వందిరిలో “మంగళ సూత్రదారణకి వ్యవతి లేదు. త్వరగా మంగళసూత్రం తొడి ... అందరికీ అక్షత రివ్వండి” అంటూ బిగ్గరగా కేకలు పెడుతున్నారు బాపవయ్యలు. “సీత దగ్గ రున్నాయి, తీసుకు రండ్రా.” మంగమ్మ కేకపెట్టింది.

మార్గ దర్శులు

© First Features

ఏడు మైళ్ళ లోతుకు మొదటి మునక

స్వీన్ శాస్త్రవేత్త జేక్స్ పిక్కార్డ్ అమెరికన్ సముద్ర శాస్త్రవేత్త రాబర్ట్ ఎన్. ఓల్ట్ లో కలిసి 1960 జనవరి 23 వ తేదీన మొదటిసారి సముద్రంలో ఏడు మైళ్ళ లోతుకు వెళ్ళారు.

వారు ప్రయాణం చేసిన భౌతి స్థానం 'ట్రయిస్ట్' వాస్తవానికి ఒక బెల్జియన్ వంటిది. నీరుకన్న తక్కువ బరువు కలిగిన పెట్రోలియం తో దానిని నింపారు. దానికి దిగువను పది అన్నంల బరువు ఉన్న ఉక్కు గోళం— నీరుకన్న బరువైనది—తగిలించారు. ఆ ఉక్కు గోళంలో పిక్కార్డ్, ఓల్ట్ ఉన్నారు. నీటిలో మునగడానికి పిక్కార్డ్ బెల్జియన్ లోనికి నీరు రానిచ్చాడు. అది పెకనుకు మూడడుగుల వెగంలో లోతుకు వెళ్ళింది.

ప్రపంచంలోకెల్లా లోతయిన సముద్రగర్భం పసిఫిక్ మహాసముద్రంలో గ్వామ్ దగ్గర ఉన్న ఛాలెంజర్ డీప్ లో ఈ సాహసకృత్యం జరిగింది. వారు సురక్షితంగా సముద్రగర్భం చేరుకొని తిరిగి పైకి రావడానికి బరువు తగ్గిస్తూ వచ్చారు. సముద్ర గర్భంలో ఇరవై నిమిషాలు గడిపారు ఉభయూలూ. ఆ కాలంలో వారు చదరపు అంగుళానికి 16 వేల పౌన్ల ఒత్తిడికి తట్టుకొని బ్రతికే చేపల్ని చూశారు.

సుమారు ఎనిమిది గంటల 33 నిమిషాల తరవాత శాస్త్రజ్ఞులు ఇద్దరూ తిరిగి నీటిమీదికి రాగలిగారు.

ఒకరి వెంట ఒకరు ఎందరో ముత్య దువులు లోపలికి వెళ్లారే గానీ, ఒక్కరూ బయటికి రారు. జగన్నాథం భార్య మీద గాపుకేకలు పెట్టాడు. మంగమ్మ చరచరా వెళ్ళింది—“ఎక్కడ చచ్చింది నీత? దరి ద్రవు ముఖంది. ఎన్ని సార్లు చెప్పాను” అంటూ.

“మంగమ్మదినా, నీత సామానుల గదిలో ఉంది. తలుపు తియ్యటం లేదు. ఏమొచ్చిందో?” అందరూ ఒక్కసారి అన్నారు.

“దీనికి ‘బడితె పూజ’ చేస్తే గానీ బుద్ధి రాదు.”

మండిపడిపోతూ జగన్నాథం, మంగమ్మ ఒక్క గొంతుతో పిలిచారు — “నీతా, ఓ నీతా! తలుపు తెరు” అంటూ.

తలుపులు మెల్లగా తెరుచుకున్నాయి. అక్కడ చేరిన అందరూ ఒకేసారి లోపల చొరబడ్డారు.

జగన్నాథం ఒళ్లంతా మండిపో తూంది.

“నీతా!” అంటూ నీత కనిపించగానే నిర్భాంతనడి శిలానిగ్రహంలా నిలుచుండి పోయాడు. మంగమ్మ “అఁ” అని నోరు తెరిచేసింది ఒక్కసారి. అవిడ కూడా ఉన్న అమ్మలక్కలు “అఁ” అని నోరు తెరిచేశారు దాకల్లాగా.

నీత నీతా అమ్మవారికి గాను తెచ్చిన తట్టుం చీరే కట్టుకుని, మంగళసూత్రం మింమిలా మెరుస్తూంటే తనకి తనే తట్టుకుని విశ్రాంతంగా నిలుచుని ఉంది. అంతేకాదు, విశ్రాంతంగా జగన్నాథం కళ్లలోకి నూటిగా చూస్తూంది. ఆ కళ్లలో నీరంత కూడా భయం లేదు. పైగా, తన విరళం వాంఛితం వెరవేరిందనే కృషి, సంకోచం కలగావులంగా కలిసి నిరుపస్య పెదవుల మీద నాట్యం చేస్తూంది. ఇదంతా చిత్రరవులా చూస్తూ నిలుచున్న మంగమ్మ క్షణంలో తేరుకుని నీతమీదికి ఆదవులిలా ఉరికింది. మంగళసూత్రం గుంజుకుని, నీతని చావ లాది పెళ్లి వందిల్లోకి పరుగుతీసింది. నిర్భాంతనాయి నిలుచున్న జగన్నాథాన్ని బంధుజనం బంధవంతులగా లొక్కొచ్చెళ్లి పీటల మీద కూర్చోబెట్టారు.

ఇక్కడ నీతని మిగతావాళ్లు తమ కిక్కి ఉన్నంతవరకూ కొట్టి, బయటికి తోసి తలుపు గట్టిగా మడియపెట్టి, పెళ్లి వందిల్లోకి వచ్చి విశ్రాంతి తీసు కుంటున్నారు.

“నే చేసింది తప్పేమిటి? దేవుడు ప్రతి ఏదూ పెళ్లి చేసుకుంటున్నాడే. నేను ... నేను జీవితాని కంటా ఒక్కసారి రంటే ఒక్కసారి మంగళసూత్రం కట్టించుకోవాలని పెళ్లికాతు రవలం

తప్పా? చెప్పండి. తప్పా నే చేసింది?” ఏప్పిదానిలా ఏడుస్తూనే ఉంది నీత. కల్యాణమంటవంటోని పెళ్లికూతురు నీతా అమ్మవారికే గవక ప్రాణం ఉంటే “నా కి పెళ్లి వద్దు” అని మొరాయింది ఉండేదేమో? కానీ, ఈ నీతా అమ్మవారు నీత మెడలోనించి గుంజుకొచ్చిన

‘కిమ్మ’నకుండా కట్టించుకుంది. పెళ్లి బాబుల రహస్యమై మోగుతూ ఉన్నాయి. పెళ్లికి వచ్చిన పెద్రలు అక్షింతల వర్షం కురిపిస్తూనే ఉన్నారు. దేవుడి పెళ్లి ఏ అటంకమూ లేకుండా జరిగిపోతూంది. ఇలా ఇదివరలో ఎన్నో

సార్లు జరిగింది. ఇప్పుడు జరుగుతూంది. ఇంకా ముందు నిక్షేపంగా జరుగు తుంది. ప్రాణం ఉన్న నీత లాంటి పిల్ల అని వదిలేసి నీతా అమ్మవారి పెళ్లి జరిపించటమే కాదు, దేవుడి పెళ్లి చేసి బోలెడంత పుణ్యం మూట కట్టుకుం టున్నారు.

